

33. Strandje

34. Scouting

Het noordelijke deel van het zwembadeiland werd in 2011 aangepakt. Het braakliggende terrein van het gesloopte oude zwembad werd vergraven tot een nieuwe gracht, de Sloterparkbadsingel. Deze is voorzien van natuurlijke oevers en een aanlegsteiger. De bestaande Sloterparkbadlaan kreeg een nieuw tracé, waarbij ook het in 1961 door Egbert Mos ontworpen zeshoekige bastion onderdeel van het parkterrein werd. Op een van de twee zeshoekige voormalige kinderbadjes is een horeca-voorziening gepland. Langs het fietspad staat het stalen kunstwerk 'Twee Stekelroggen' van Egbertje Kiewiet uit 1982.

35. Jachthaven met bastions

Aan de noordwestkant van de Sloterplas ligt de jachthaven waar watersportcentrum de Duikelaar gevestigd is. Ook zit hier het onderkomen van Scouting Sloterplas. Dit haventje beschikt over een monumentale entree, bestaande uit twee stoere bakstenen bastions. Vanaf deze bastions heeft men een prachtig uitzicht op de plas. Het zuidelijke bastion is begroeid met iepen en aan de westkant is een mooie iepenlaan. Aan de noordkant staat sinds 2004 de Koningslinde ter herinnering aan Koningin Juliana.

I. Noordzijde

36. Monumentale Boulevard met iepenlanen

De Noordzijde is de meest versteende oever van de Sloterplas. De walmuren en bastions hebben de architectuur van een havenfront. Van hieruit is er een wijs uitzicht naar het zuidwesten. Aan de overzijde van de rijweg wordt de Sloterplas visueel afgesloten door de hoge flatgebouwen. Hier bevinden zich ook monumentale iepenlanen, waaronder ook bijzondere 'Bea Schwarz'-iepen. Het Sloterpark beschikt ook over de grootste concentratie iepen van Amsterdam, dat op zijn beurt weer iepenhoofdstad van Nederland is.

37. Rotonde

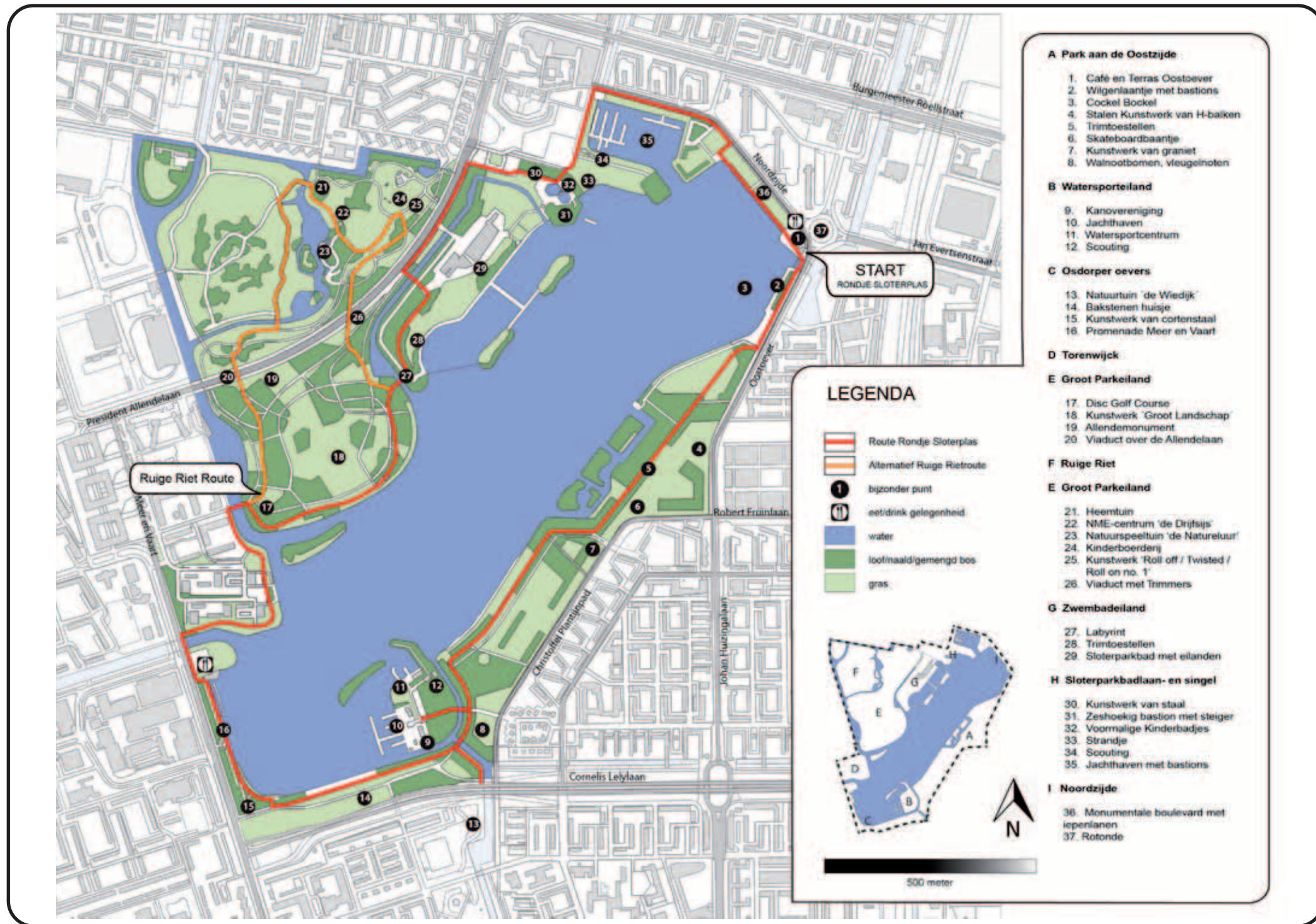
Het Rondje Sloterplas wordt afgerond bij de Rotonde Oostoever, naast het Terras Oostoever. Dit is een van de eerst aangelegde rotondes van Amsterdam. Volgens de afstands-nummering op het fietspad meet het Rondje bijna 6.000 meter.

Colofon

Tekst: Erik Swierstra en Harriët Haakma Wagenaar.
Kaartje: Reinout Klaarenbeek. Foto's: Erik Swierstra.
Uitgave: Vereniging Vrienden van de Sloterplas;
zomer 2012.

Vereniging Vrienden van de Sloterplas

Doel van de vereniging is op te komen voor het behoud en het versterken van het karakter van de Sloterplas en het Sloterpark. Lidmaatschap, met excursies en nieuwsbrieven, vanaf 5 euro per jaar; overmaken op rekeningnummer: 9590123. Meer informatie op: www.vriendenvandesloterplas.nl
E-mail: post@vriendenvandesloterplas.nl

Fietsen en wandelen om de Sloterplas Amsterdam Nieuw-West

Geschiedenis en ontwerp van de Sloterplas Hart van de Westelijke Tuinsteden

Waar nu de Sloterplas is, lag voor de westelijke stads-uitbreiding de Sloterdijkmeerpolder. Dit was de in 1644 drooggemaakte Slootermeer. De polder lag twee meter lager dan de omgeving. Daarom kon Cornelis van Eesteren de plas in het Algemeen Uitbreidingsplan (AUP) alleen gebruiken voor zandwinning en voor recreatie. De aanleg van de Westelijke Tuinsteden begon in 1948 met het uitgraven van deze polder. Het zand uit de plas werd gebruikt voor ophoging van de bouwgrond. Hierdoor is de plas dertig tot veertig meter diep. Een betonnen rand behoedt de oever voor afslag, daardoor lijken de bomen en het gras boven het water te 'zweven'. De Open Stad werd om de Sloterplas heen gebouwd.

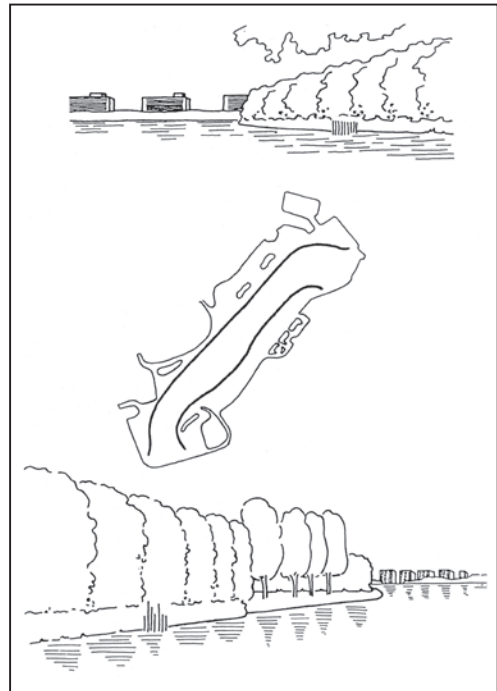

meter lager dan het stadspeil, dat op -0,40 m NAP ligt. Via de Cramergrachtsluis en de Westlandgrachtsluis is er verbinding met de stadswateren, via de Akersluis met de Ringvaart van de Haarlemmermeerpolder, het boezemwater van Rijnland.

Start van het Rondje Sloterplas aan de Oostoever

Het Rondje Sloterplas is in 2007 aangelegd. Het voorzag in een behoefte van bewoners van Nieuw-West aan hardlopen, wandelen en fietsen rond de plas. Er is nu een gescheiden fiets- en wandelroute rond de Sloterplas, duidelijk aangegeven met informatiepanelen en stippen op het wegdek om de vijf meter.

De plas is langwerpig van vorm, gericht van zuidwest naar noordoost, net als de vroegere polder. De noord- en zuidoevers zijn stedelijk, de lange oost- en westoevers zijn natuurlijk ingericht. Zoals bij de Open Stad was ruimtelijke continuïteit uitgangspunt voor ontwerp. Aan de zuidkant en noordkant zijn 'nevenplassen' bedacht die iets verschoven liggen ten opzichte van de lengteas van de plas. De beëindiging van de plas is daardoor niet te zien. De plas lijkt te stromen als een rivier. Het water van de Sloterplas ligt op polderpeil, -2,10 m NAP, dat is 1,70

A. Park aan Oostzijde

1. Café en Terras Oostoever met platform

In het ontwerp van Cornelis van Eesteren was hier het aansluitingspunt (de aansluiting) met de route Dam – Sloterplas. Vanaf dit punt is er een prachtig uitzicht over de plas. Bij het ontwerp in de jaren vijftig is uitgegaan van een uitzichttoren. De monumentale trappen en de extra zware fundering zijn er in 1961 voor aangelegd, maar de toren is nooit verder gekomen dan het stadium van een maquette. Het ontwerp is van architect Dic. Slebos van Publieke Werken. In 1978 werd de houten opbouw gemaakt waarin sindsdien het Café Oostoever is gevestigd. Vanaf de overkant van de Sloterplas lijkt het alsof het complex een binnenvaartschip is dat afgemeerd ligt aan de Noordoever, gereed om weg te varen. Opvallend zijn de speciale lichtarmaturen en de betegeling met cirkels. Dit 'binnenvaart-schip' vormt het logo van de VVS.

2. Wilgenlaantje met bastions

De steiger onder het Wilgenlaantje is de favoriete locatie voor duikers.

3. Cockel Bockel

Op enige afstand voor de steiger ligt een witte boei, hieronder bevindt zich een duikerklok met de naam 'Cockel Bockel', naar het geluid van de luchtbellen die duikers uitblazen.

4. Stalen Kunstwerk van H-balken

Aan het voetpad tussen de Sloterplas en de wijk Oostoever staat de 'Constructie met H-balken' van André Volten uit 1968. Aan andere kant van het pad liggen drie eilandjes langs de plas begroeid met iepen.

5. Trimtoestellen

6. Skateboardbaantje

7. Kunstwerk van graniet

Bij de parking vanaf het Christoffel Plantijnpad vinden we een sculptuur van Arie Molendijk uit 1998, die het 'Sleutelgat' wordt genoemd. Het pad met overbuigende iepen volgend, zien we rechts een ooievaarsnest.

8. Walnootbomen, vleugelnoten

Tussen het Rondje Sloterplas en het Christoffel Plantijnpad bevinden zich enkele bijzondere bomen-groepen. In 2008 is hier een 'klimaatbosje' aangeplant van walnootbomen. Verder is er een halve cirkel van grote vleugelnoten.

B. Watersporteiland

9. Kanovereniging

10. Jachthaven

11. Watersportcentrum

12. Scouting

Rechts, over de brug van de Christoffel Plantijngracht, ligt het Watersporteiland. Op dit eiland bevinden zich diverse voorzieningen voor de watersport, een van de belangrijkste recreatieve functies van de Sloterplas. Aan de linker kant is de Kanovereniging Sloterplas, rechtuit Jachthaven 'de Ganzenpas', waar de boten liggen van de Watersportvereniging Sloterplas, rechts is het Watersportcentrum Sloterplas. Hier worden van april tot oktober cursussen gegeven in kanoën, surfen en zeilen. Tevens zijn er vakantieactiviteiten voor kinderen. Er worden zeilboten, kano's en waterfietsen verhuurd. Ook zijn er zeilboten voor gehandicapten. Daarnaast liggen de onderkomens van twee scoutinggroepen, de 'Phoenixgroep' en 'Waterscouting Sarto'.

C. Osdorper Oevers

Zuidoostoever

13. Natuurtuin 'de Wiedijk'

Terug op het rondje over de volgende brug linksaf, voert een pad langs de Christoffel Plantijngracht, onder de brug van de Cornelis Lelylaan door, naar Natuurtuin 'de Wiedijk'. Dit lieflijk natuurgebiedje, verscholen achter het dijklichaam, is sinds 1984 door vrijwilligers aangelegd. Bij de tuin staat het NME-centrum het Ecoo.

14. Massief bakstenen huisje

De zuidoostoever van de Sloterplas loopt evenwijdig aan de Cornelis Lelylaan, die een rechtstreekse verbinding met de stad vormt. Komend met de tram of de auto naar Osdorp heeft men hier een mooi en ruim uitzicht op de Sloterplas en Torenwijk. Langs de oever bevindt zich de brede loskade, met perken bloeiende heesters. In het talud van de weg staat het 'Wegwerphuisje', met siermetselwerk, van Herman Makkink uit 1989. In het voorjaar ziet het hier geel van de narcissenvelden

15. Kunstwerk van cortenstaal

De zuidpunt van van de Sloterplas is de hoek van de Cornelis Lelylaan en Meer en Vaart. Dit was vroeger ook de zuidpunt van het Slootermeer en later de Sloterdijkmeerpolder. We zijn halverwege het 'Rondje Sloterplas'. Hier staat op een heuveltje de 'Open zuil' van Frans Mossou uit 1988, en hier geplaatst in 2003.

Zuidwestoever

16. Promenade Meer en Vaart en Horecagebouw met terras

Langs Meer en Vaart is een groenstrook met daarin een aantal opvallende rode banken, die hier zijn neergezet als kunstobject. Ook is er een mozaïekbankje. Er tegenover is Theater de Meervaart, het belangrijkste culturele centrum van Nieuw-West. Hier is een mooi zicht over de lengte van de plas en de Alexiafontein uit 2005. De promenade wordt afgesloten door horecagelegenheden.

D. Torenwijk

Voorbij het horecagebouw via de brug over de Osdorpergracht komen we bij Torenwijk, bestaande uit zes markante torenflats, die de Osdorper oevers van de Sloterplas domineren. Langs de oever, met grote iepen, loopt het Rondje Sloterplas. Verder is er een siertuin en een hengelaarsstek.

E. Groot Parkeiland

17. Disc Golf Course

Rechts afslaand over de houten brug komen we op het Groot Parkeiland, waar het park in 1968 is aangelegd. Aan weerskanten van de gracht langs het Oeverpad zijn natuurlijke oevers aangelegd. Voorbij de brug markeert een informatiepaneel de 'Disc Golf Course'. Dit is een spel waarbij een disc in een mandje kan worden geworpen. Her en der staan de mandjes.

18. Kunstwerk 'Groot Landschap'

Het eiland wordt gedomineerd door een heuvel met daarop een kunstwerk van cortenstaal, tezamen vormend het 'Groot Landschap' van Wessel Couzijn uit 1974. In 2006 heeft het een grote opknappbeurt ondergaan en is voorzien van een trap. Ook staan er in dit in 1968 aangelegde parkgedeelte een aantal mooie vleugelnoten-bomen. In het dennenbos nestelt een reigerkolonie.

19. Allendemonument

Nabij de President Allendelaan staat het Allendemonument van Ton Blommerde uit 1975 voor de op 11 september 1973 vermoorde president van Argentinië. Jaarlijks wordt hier een herdenking gehouden. Het monument is geïnspireerd op stenen monumenten van de inheemse Argentijnse Inca's.

20. Viaduct over de President Allendelaan

De President Allendelaan maakt geen deel uit van het park en heeft daarom geen begeleidende bomenrij, zoals andere wegen van deze grootte in de Westelijke Tuinsteden. Met de twee viaducten lijkt het park over de weg door te lopen.

F. Ruige Riet

Het terrein ten noorden van de Westoever, sinds 1974 de President Allendelaan, werd na het opspuiten in de jaren vijftig lang aan zijn lot overgelaten, waardoor er spontaan een natuurgebied ontstond. In 1972 was men toe aan de aanleg van het noordwestelijke parkgedeelte. In het meest noordwestelijke parkdeel, waar volgens de plannen van Van Eesteren een uitzichtheuvel voorzien was, zoals we die ook kennen in het Amsterdamse Bos, is ooit extra grond gestort, zodat er een vruchtbaar en hobbelig terrein is ontstaan.

Na een kwart eeuw was dit een ware wildernis met veel riet en wilgen geworden. Dit nieuwe natuurgebied offeren voor een nieuw aangeharkt parkdeel stuitte op bezwaren van omwonenden. Daarom werd als compromis het, nu 'Ruige Riet' genoemde, gebied als natuurgebied gehandhaafd, terwijl het meer bij de weg gelegen deel in 1973 tot park werd ingericht.

E. Groot Parkeiland (vervolg)

21. Natuurspeeltuin 'de Natureluur'

22. NME-centrum 'de Drijfsijs'

23. Heemtuin

24. Kinderboerderij

25. Kunstwerk 'Roll off / Twisted / Roll on no 1'

26. Viaduct met Hardlopers

In 2012 is in dit parkdeel natuurspeeltuin 'de Natureluur' aangelegd. Aan het water staat een ooievaarsnest. Hier staan een aantal monumentale abelen. In de nabijheid hiervan begonnen natuurliefhebbers op initiatief van William Frohn een heemtuin, die zich in drie decennia tijd tot een paradijsje in het Sloterpark heeft ontwikkeld. In 2007 werd hier ook 'de Drijfsijs' neergezet, een nieuw gebouw-tje voor de Natuur en Milieu Educatie. In 1973 was er al een kinderboerderij geopend. Vlakbij ligt sinds 1982 het kunstwerk van cortenstaal 'Roll off / Twisted / Roll on no 1' van Cor de Reus. Langs het hoge fietspad staan rode esdoorns. Aan het noordelijkste viaduct hangt het kunstwerk 'Trimmers' van Martie van der Loo uit 1983 / 2008.

G. Zwembadeiland

27. Labyrint

28. Trimtoestellen

29. Sloterparkbad met eilanden

Het zwembadeiland is een deel van het voormalige openluchtbad, dat was geopend in 1957. Op het terrein van het zwembad bevindt zich nog een bronzen olifant van Jan Meefout uit 1965. Na de bouw van het nieuwe zwembadgebouw in 2001 raakte een deel van het terrein in onbruik. Sinds 2007 is het zuidelijke deel van het eiland met bruggen verbonden met het park en loopt het 'Rondje Sloterplas' er overheen. De meest recente toevoeging uit 2011 is een labyrint op het meest zuidelijke ronde einde van het vroegere strandbadterrein. Dit is totstandgekomen als bewonersinitiatief. Langs de oever zijn drie trimtoestellen geplaatst. Grote abelen en iepen sieren de grasstrook tussen fiets- en voetpad. Tegenover het terrein liggen in de plas twee eilandjes die het ondiepere zwemwater afschermen tegen het koude en woelige diepe water van de open plas.

H. Sloterparkbadlaan en -singel

30. Kunstwerk 'Schuine Bladvormen'

31. Zeshoekig bastion met steiger

32. Voormalige Kinderbadjes